

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Marker kommune
post@marker.kommune.no

Deres ref.
17/84 - 3 /TOVSKA

Vår ref.
17/3061

Dato
24.05.2017

Klage fra Marker kommune over Politidirektoratets beslutning av 13. januar 2017 om endringer i Øst politidistriktets lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 25. februar 2017 fra Marker kommune. Videre vises det til Politidirektoratets beslutning av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur som berører Marker kommune:

«Sammenslåing av Halden politistasjonsdistrikt og Aremark lensmannsdistrikt, til Halden politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestested og administrasjonssted: Halden politistasjon. Politistasjonsdistriktet vil ivareta politimessige og sivilrettslige gjøremål for kommunene Halden og Aremark.»

«Sammenslåing av lensmannsdistriktene Aurskog-Høland, og Sørum, del av Fet og Rælingen lensmannsdistrikt (del som omfatter Fet kommune) og del av Marker og Rømskog lensmannsdistrikt (del som omfatter Rømskog kommune), til Aurskog-Høland lensmannsdistrikt. Lensmannsdistriktet har følgende tjenestested og administrasjonssted: Aurskog-Høland lensmannskontor (Bjørkelangen). Lensmannsdistriktet vil ivareta politimessige og sivilrettslige gjøremål for kommunene Fet, Aurskog-Høland, Sørum, og Rømskog.»

«Sammenslåing av Indre Østfold politistasjonsdistrikt og del av Marker og Rømskog lensmannsdistrikt (del som omfatter Marker kommune), til Indre Østfold politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet vil ha følgende tjenestested og administrasjonssted: Indre Østfold politistasjon. Politistasjonsdistriktet vil ivareta

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Svein Eltvik
22 24 52 16
svein.eltvik@jd.dep.no

politimessige og sivilrettslige gjøremål for kommunene Marker, Askim, Skiptvet, Spydeberg, Hobøl, Eidsberg, og Trøgstad.»

«Sammenslåing av Sarpsborg politistasjonsdistrikt og Rakkestad lensmannsdistrikt, til Sarpsborg politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestested og administrasjonssted: Sarpsborg politistasjon. Politistasjonsdistriktet vil ivareta politimessige og sivilrettslige gjøremål for kommunene Sarpsborg og Rakkestad.»

Politidirektoratet har i brev av 31. mars 2017 oversendt klagen fra Marker kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Marker kommune og Øst politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Marker kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt, samt diskusjoner underveis i politidirektørens nasjonale ledergruppe (NLG).

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets beslutning om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 25. februar 2017 fra Marker kommune påklages Politidirektoratets beslutning vedrørende lensmannskontorene i Aremark, Marker/Rømskog og Rakkestad.

Marker kommune påklager nedleggelse av lensmannskontorene i Aremark, Marker og Rømskog, og Rakkestad med den begrunnelse at dagens beredskap i grensekommunene bortfaller. Dette gjelder særlig vakt og beredskap ved riksgrensen på Svinesund og Ørje. Kommunen anfører at intensjonen med nærpolitireformen ikke oppfylles når både lokalkunnskap, vakt og beredskap svekkes ved Norges største grenseoverganger.

Marker kommune hevder også at arbeidet med nærpolitireformen har gått alt for fort, og at nasjonale myndigheter burde lagt opp til en grundigere prosess med rom for gode prosesser lokalt.

3. Synspunkter fra berørte kommuner

Politidirektoratet har forelagt klagen fra Marker kommune for samtlige kommuner i Øst politidistrikt. Direktoratet har ikke mottatt synspunkter på klagen.

4. Andre henvendelser

Politidirektoratet har også mottatt brev fra ordførerne i Halden, Aremark, Marker, Rømskog og Rakkestad kommuner angående vakt og beredskap ved riksgrensen. I brevet ber ordførerne om at riksgrensepasseringene ved Ørje og Svinesund blir bemanningsmessig styrket, slik at intensjonen i nærpolitireformen opprettholdes.

Politidirektoratet besvarte denne henvendelsen 6. mars 2017. Direktoratet viser til at det i tillegg til patruljer knyttet til vakt og beredskap, vil være ytterligere ressurser som har direkte gjøremål opp mot riksgrensen. Flere av disse enhetene vil kunne plasseres i rimelig nærhet til riksgrensen for å styrke tilgjengelighet og tilstedeværelse. Det er i denne sammenheng viktig å understreke at organisering og faktisk ressursdisponering er to ulike forhold.

5. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 31. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere beslutning i forhold til Marker kommune.

Politidirektoratet legger vekt på at endringene i den lokale strukturen skal bidra til bedre og mer fleksibel ressursutnyttelse på tvers av Øst politidistrikt, samtidig som det totale tjenestetilbudet vil bedres både med hensyn til kvalitet og lokal tilstedeværelse.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017, om endringer i lensmannsdistriktene i Øst politidistrikt, er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess med involvering av kommuner og fagforeninger lokalt. Direktoratet har lagt vekt på å gjennomføre en transparent prosess for å sikre et best mulig sluttresultat. Direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene fra Marker kommune, sett i sammenheng med henvendelsen fra ordførerne i Halden, Aremark, Marker, Rømskog og Rakkestad kommuner, og innhentet politimesterens synspunkter på klagen fra kommunen.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i Øst politidistrikt om endringer i den lokale strukturen.

6. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet. Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd. For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen i Øst politidistrikt. Etter at Øst politidistrikt ble etablert 1. januar 2016, har politimesteren gjennomført en omfattende prosess for å involvere kommuner, ansatte, organisasjoner og vernetjenesten i arbeidet med å få et godt beslutningsgrunnlag knyttet til endring av den lokale strukturen. Lokalt prosjekt for organiseringen av nytt politidistrikt, PNP Øst, ble etablert i februar 2016. Deretter ble en partssammensatt styringsgruppe for prosjektet etablert og hadde sitt første møte i april 2016. Alle kommunene ble invitert til å delta i styringsgruppen. Representasjon i styringsgruppen ved regionordførerne, er i tråd med kommunenes egne ønsker.

I perioden fra medio august til ultimo september 2016, har det blitt avholdt møter i styringsgruppen hver annen uke. Informasjon og statusoppdateringer fra arbeidet knyttet til lokal struktur har vært fast punkt på agendaen, slik at kommuner og arbeidstakerorganisasjoner har vært oppdatert frem mot endelig sluttrapport. Sluttrapport fra arbeidsgruppe for lokal struktur ble presentert for den utvidede styringsgruppen fredag 30. september 2016 og rapporten ble distribuert samme dag. Det har også vært avholdt en rekke møter med kommunene.

Politimesteren avholdt en høringskonferanse fredag 4. november 2016 på Ski kino hvor alle kommuner og fagforeninger lokalt var invitert. Forut for utsendelse av forslag om lokal struktur, samt i høringsperioden, har politimester og prosjektleder også gjennomført en rekke informasjonsmøter i kommunene.

Målsetningen for nærpolitireformen er at innbyggerne i alle kommunene i Øst politidistrikt skal få et minst like godt tjenestetilbud som tidligere. Endringen i strukturen medfører blant annet at Aremark lensmannskontor, Marker og Rømskog lensmannskontor og Rakkestad lensmannskontor avvikles som organisatoriske enheter. Primært har de omtalte lensmannskontorene hatt publikumstjenester og oppgaveløsning på dagtid.

Kravene i nærpolitireformen er at politiet i større grad skal oppsøke publikum der de er og levere tjenester med høyere kvalitet enn tidligere. Det være seg politioperative tjenester, etterforskning og ikke minst i det forebyggende arbeidet.

Det er viktig å skille mellom politiets ressurser til vakt og beredskap, og det som utgjør ressursene knyttet til kontrollvirksomhet på riksgrensen. Den primære ressursen som gjør tjeneste på riksgrensen er i dag organisert under en funksjonell driftsenhet, Felles Kriminal-Enhet. Disse ivaretar kontrollvirksomhet innenfor utlendingsfeltet og etterforskning av de mer alvorlige straffesakene som avdekkes. Det lokale politiet blir som regel tilkalt når våre samarbeidsparter tollvesenet og Statens vegvesen, avdekker forhold som krever politiets tilstedeværelse.

Slik organisering og ressurssetting av Øst politidistrikt fremover er planlagt, vil de tjenesteenheter og tjenestesteder som opprettholdes, jf. beslutningen fra Politidirektoratet, ivareta vakt og beredskap på minst samme nivå som i dagens organisering. Dette vil dreie seg om tjenestetilbud til innbyggerne i de ulike kommuner, men også bistand ved akutte oppdrag på grenseovergangene. Meldingsmottak, varslinger, ressursstyring og operativ ledelse ivaretas via politidistriktets operasjonssentral. Der det er behov for ledelse og koordinert innsats fra flere politiresurser på stedet, ledes dette av innsatsledere som er tilknyttet politidistriktets fellesoperative enhet. Øst politidistrikt oppfyller kravene til responstid, som også vil gjelde ved ny organisering. Som beskrevet i høringsnotatet og tilrådingen fra politimesteren, vil Øst politidistrikt gjøre en markant innsats i det forebyggende arbeidet, både i form av ressurser og kvalitet.

Dagens lensmannskontor har primært hatt publikumstjenester og oppgaveløsning på dagtid, noe på enkelte ettermiddager og ingenting på nattevakter. Videre har det vært noe tjeneste i deler av helgen, men da som vakt samarbeid i regionen. Det har ikke vært slik at hvert lensmannskontor har hatt egne dedikerte ressurser til den enkelte kommune.

Etter departementets vurdering vil etablering av større tjenesteenheter legge til rette for en mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av ressurser til operativ tjeneste, herunder økt patruljevirkosomhet og kortere responstid.

Departementet vil for øvrig bemerke at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

Departementet finner, etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets vedtak om ny tjenestestedsstruktur for Marker kommune i Øst politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur